

wołując słowa Jana Pawła II: „Życie w czasie jest bowiem podstawowym warunkiem, początkowym etapem i integralną częścią całego i niepodzielnego procesu ludzkiej egzystencji. Proces ten – nieoczekiwanie i bez żadnej zasługi człowieka – zostaje opromieniony tajemnicą i odnowiony przez dar życia Bożego, które urzeczywistni się w pełni wieczności” (EV 2). Na podstawie tego fragmentu zwrócił uwagę na to, że życie doczesne jest największą doczesną wartością człowieka, ale nie można doprowadzić do jakiegoś „kultu życia”, ponieważ jest to – cytując dalszy fragment *Evangelium vitae* – „rzeczywistość przedostateczna”.

Zakończeniem tak bogatego w treść sympozjum było wystąpienie dr Małgorzaty Wrześniak z Instytutu Historii Sztuki UKSW. Przygotowała ona prezentację dotyczącą pro-life w sztuce współczesnej.

W obecnych czasach istnieje potrzeba mówienia o wartości życia ludzkiego w odniesieniu do norm moralnych i duchowych. Ważne jest, aby w tym kontekście podejmować temat ludzkiej płodności. Nie można pozwolić, aby środki społecznego przekazu i osoby przeciwne ochronie życia ludzkiego i jego wartości kreowały fałszywy obraz człowieka w świecie. Sympozjum stało się niejako manifestacją prawdy o życiu; było interesującym przedsięwzięciem, czego potwierdzenie stanowiły pozytywne wypowiedzi ze strony słuchaczy po jego zakończeniu, którzy – pomimo zmęczenia (konferencja trwała cały dzień) – wyrazili zadowolenie z udziału w sympozjum oraz gotowość przyszłego uczestnictwa na kolejnych spotkaniach tego typu.

Agnieszka Jeziorska, Urszula Dudziak
Katedra Psychofizjologii Małżeństwa i Rodziny KUL

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI POLONIJNYCH DORADCÓW ŻYCIA RODZINNEGO UNIwersytet Rzeszowski, 24-25 MARCA 2011 ROKU

W dniach 24-25 marca 2011 r. odbyła się na Uniwersytecie Rzeszowskim V Europejska Konferencja z cyklu „Rodzina polska poza granicami”. W tym roku konferencja połączona była z obchodami Międzynarodowego Dnia Ochrony Życia, a jej temat brzmiał: „Ocalić rodzinę = ocalić przyszłość”. Zorganizowały ją środowiska katolickie angażujące się na rzecz ochrony życia i od wielu lat prowadzące bezpośrednio przygotowanie do małżeństwa w różnych krajach świata. Z tego względu do tematyki obrad wybrano istotne sprawy dotyczące małżeństwa, rodziny i całego społeczeństwa.

Rozważając tematykę rodziny, należy wspomnieć przede wszystkim o fundamencie, na którym jest ona oparta, czyli o wartościach chrześcijańskich. Jak dowiodły dwudniowe obrady, bez odniesienia się do wartości, a także bez sfery duchowości funkcjonowanie człowieka, zwłaszcza w dzisiejszym świecie, jest trudne i nierzadko prowadzi do rozpadu małżeństw. Wśród uczestników i prelegentów konferencji znalazły się między innymi osoby z Anglii, Francji, Ukrainy, Włoch, Niemiec. Międzynarodowy zespół działaczy pro-life sprzyjał poznaniu polityki rodzinnej w państwach należących do Unii Europejskiej.

Konferencję otworzył prof. dr hab. Stanisław Uliasz – rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego, a przemówienia wstępne wygłosili goście oficjalni, wśród których był JE ks. bp Kazimierz Górny – delegat Konferencji Episkopatu Polski, przewodniczący Rady ds. Rodziny.

Pierwsza sesja poświęcona była uregulowaniom prawnym w odniesieniu do małżeństwa i rodziny. Przedstawione zostały współczesne idee zagrażające powyższym pierwotnym instytucjom. Poruszony został także temat trudności rodzin mieszkających poza granicami kraju. Dużym zainteresowaniem cieszyło się wystąpienie Gabriele Kuby, publicystki niemieckiej, która przedstawiła zagrożenia związane z tzw. polityką genderową, inaczej nazywaną polityką płci. Jak twierdzi autorka, ten silny trend zagraża także Polsce, która stopniowo poddawana jest naciskom odnośnie do regulacji prawnych, dotyczących m.in. legalizacji związków partnerskich. Silne lobby państw zachodnich ukierunkowane jest na szerzenie tzw. wolności seksualnej. W tym kierunku podejmuje się wiele działań, które są finansowane przez Unię Europejską.

Kolejny mówca – mecenas Ludwik Skurzak poruszył w swoim wystąpieniu aspekty prawne, które zagrażają instytucjonalności rodziny w Polsce. Wyróżnione zostały sprawy związane z aborcją oraz ze wspomnianymi już wcześniej związkami partnerskimi, które mogłyby tworzyć także osoby tej samej płci. Następnie dr Paweł Bała wskazał, iż orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego UE zależy głównie od interesów zachodnich państw członkowskich. Istnieją jednak przypadki, że Trybunał orzeka zgodnie z nauką Kościoła katolickiego. Zainspirowani podjętym tematem uczestnicy mogli wymienić doświadczenia odnośnie do swoich działań podejmowanych w imię prawdziwie pojętej miłości. Działania te odnosiły się także do inicjatyw obywatelskich w sprawach ustawodawczych.

Kolejne wystąpienie dotyczyło zadań, jakie stoją przed małżonkami i potrzeby przygotowania do nich we współczesnym świecie. Ksiądz prof. Ryszard Szytchmiller z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego z Olsztyna przypomniał istotne obowiązki małżonków, wynikające z przysięgi małżeńskiej, oraz konkretne zadania związane z faktem bycia żoną lub mężem. Wskazany został nadrzędny cel, jakim jest realizacja dobra w małżeństwie oraz nieustanne dążenie do świętości. Jednakże dzisiejszy świat w dużej mierze nie jest nastawiony na wychowanie do wartości. Rodzicom trudniej jest oddziaływać na młodych za sprawą coraz bardziej agresywnych mediów, które odrzucają moralność, a tym samym propagują postawy hedonistyczne. W tym kontekście warto wskazać na wystąpienie dr. Mieczysława Guzewicza, należącego do konsultorów Rady Rodziny Konferencji Episkopatu Polski, który przypomniał słowa Jana Pawła II wskazującego, że: „nie można ulegać mentalności prorozwodowej: nie pozwala na to ufność w dary naturalne i nadprzyrodzone”. W referacie poruszone

zostały kwestie rozwodów jako nasilającego się zjawiska, przy jednoczesnej dyzestezji, czyli utraty wrażliwości na problem rozwodów. Duże zaciekawienie wzbudziła przedstawiona przez autora referatu swoista recepta na szczęśliwe rodziny. Chodzi o trzy podstawowe aspekty, którymi należy się zająć, aby ratować małżeństwa i rodziny. Pierwszy aspekt dotyczy trwałości małżeństw, drugi jakości rodziny, natomiast trzeci odnosi się do czystości młodzieży. Wszystkie inne działania powinny być odsunięte na dalszy plan, gdyż jeśli właściwie zajmiemy się powyższymi aspektami, inne sprawy poukładają się same.

Kolejny referat dotyczył warunków zachowania małżeństwa w dobrym stanie. Doktor Jacek Pulikowski z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu również odwołał się do nauczania Jana Pawła II, konkretnie do tego, iż: „małżeństwo powinno żyć w komunii na wzór komunii osób Boskich”. Jeśli jakieś przyczyny spowodowały pogorszenie tej relacji, należy zdiagnozować problem, zająć się uleczeniem sytuacji, a następnie zadbać o profilaktykę. Często nieporozumienia w małżeństwie wynikają z odmienności płci. Sztuką jest zrozumienie siebie nawzajem i uzupełnianie się w codziennym życiu. Według J. Pulikowskiego przyszłość rodzin zależy od „prawdziwych mężczyzn”. Różnic między płciami nie należy zacierać, ale trzeba je zrozumieć. Umiejętność odpowiedzialnego pełnienia ról związanych z własną płcią wiąże się z komplementarnością, poprzez co służy małżeństwu i rodzinie.

Podczas konferencji można było usłyszeć także świadectwa osób, żyjących od lat – jak sami to nazywali – w „szczęśliwych małżeństwach”. Uczestników konferencji zachęcali oni do podjęcia duchowej walki na rzecz życia, wzywali do modlitwy za wszelkie sprawy związane z pro-life oraz za rodziny. Pierwszy dzień zakończył się świadectwem Leszka. Było to spotkanie autorskie z reżyserem Lechem Dokowiczem. Wskazał on na różne aspekty swojego życia związane z podjęciem duchowej walki ze złem i dokumentowaniem jego prawdziwego oblicza. Przykładem tego jest nakręcony w 2010 r. film pt. *Syndrom*, dotyczący zła aborcji. Kolejnym – walka z pornografią. Prelegent, odwołując się m.in. do erotyzmu w reklamach, przedstawił prezentację, w której podkreślił to, jak w dzisiejszych czasach społeczeństwo jest pornografizowane. Swoim wystąpieniem budził wrażliwość społeczną i chęć przeciwstawiania się temu, co rujnuje godność człowieka, niszczy małżeństwa, krzywdzi rodziny, oddala od Boga, urąga całemu społeczeństwu.

W drugim dniu konferencji skupiono się na potrzebie i wartości istnienia studiów nad rodziną. Zagadnienie to przedstawił ks. prof. UKSW dr hab. Mieczysław Ozorowski, dziekan Wydziału Studiów nad Rodziną UKSW w Warszawie. Następnie w referacie dotyczącym konieczności stosowania zasad etycznych przy korzystaniu z najnowszych osiągnięć nauki ks. dr Przemysław Drąg zwrócił uwagę na to, iż nie można przyjąć różnych zasad etycznych, poza tymi, które są oparte na prawie naturalnym. Kolejny referat zaprezentowała dr Julia Gorbaniuk z Instytutu Nauk o Rodzinie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Przedstawiła ona wyniki badań dotyczące warunków pozwalających na „przetrvanie” małżeństwa migracyjnego w opinii Polaków. Następnie inż. Antoni Zięba omówi skuteczność zmagania z walką o życie i rodzinę. Uczestnicy konferencji mogli usłyszeć między innymi o prawdziwych sukcesach, jakie odnosi dziś edukacja seksualna w wymiarze przekazywania wartości, o krucjatach modlitw za dzieci poczęte, dzięki-

czynieniach za wielkie dobro zaistniałe w naszej ojczyźnie, a także o budzeniu sumień i walce z niesłużącymi rodzinie aspektami ustawodawczymi państwa polskiego. Inżynier Zięba zachęcał też do oglądania wartościowych filmów *pro-life* (m.in. odnoszących się do następstw związanych z zapłodnieniem *in-vitro* itp.).

Kolejnym prelegentem był ks. dr hab. Leszek Adamowicz, prawnik z KUL. Omówił on problematykę związaną z zawarciem małżeństwa mieszanego. Przedstawione zostały zagrożenia wynikające z zaistnienia takiego związku. Prawo kanoniczne ma uzasadnienie duszpasterskie, jednakże nie ogranicza człowieka. Ważnym aspektem pozostaje tu prymat wartości człowieka. W wystąpieniu można było usłyszeć o dylematach związanych z wychowaniem dzieci w małżeństwach mieszanych, w których małżonkowie pochodzą z odmiennych kręgów religijnych. Słusznie został zaakcentowany aspekt, iż małżeństwo mieszane nie niesie ze sobą jedynie zagrożenia, ale jest podstawą do zachowania jedności i ekumenizmu.

Kolejny referat poświęcony był inicjatywom duszpasterskim dla małżeństwa i rodziny. Ksiądz dr Adam Dzioba zaprezentował zasady kierownicze (teoretyczne) stanowiące dogmat, fundament i zasady realizacyjne – praktyczne ścieżki działania z małżeństwami. Są to m.in.: zasada aktualizacji, czyli znajomości specyfikacji środowiska; progresji, wiążąca się z objęciem troską małżeństw na różnym etapie życia; kształcenie ludzi świeckich; profilaktyka zagrożeń oraz rozwijanie struktur i otwieranie się na potrzeby małżeństw. W powyższych działaniach ważna jest współpraca różnych podmiotów na rzecz rodziny.

Doktor hab. Urszula Dudziak z Instytutu Nauk o Rodzinie KUL zaprezentowała referat pt. „Doradca rodzinny a świat postępujący w duchowej walce przeciw małżeństwu i płodności”. W wystąpieniu zostały wskazane podstawy biblijne, które w sposób szczególny zwracają uwagę na jeden z nadrzędnych celów małżeństwa mężczyzny i kobiety, jakim jest – oprócz jednoczącej miłości – prokreacja. Przeciwdziałanie demoralizacji małżeństw wymaga wychowawczego oddziaływania względem młodzieży, zwłaszcza formowania moralności młodych osób i rzetelnego przygotowania do zawarcia sakramentu małżeństwa. Dość powszechnym zjawiskiem wśród młodzieży są kontakty seksualne przed ślubem; na tym polu również dochodzi do utraty wrażliwości i znieczulicy, czyli desensytyzacji społecznej. W niektórych badaniach młodych ludzi już nie zadaje się pytań, czy w ogóle współżyją, ale jakich środków używają, aby nie doszło do nieplanowanej ciąży. W referacie wskazany został niepokojąco duży procent par łączących metody naturalnego planowania rodziny ze środkami antykoncepcyjnymi. Świadczy to o nieznanym zasad etycznych oraz zagnębieniu tego, co jest istotą naturalnego planowania rodziny (NPR). Według danych zaprezentowanych przez autorkę referatu, można wśród młodzieży zaobserwować niekonsekwencję postaw. Na powyższą sytuację ma wpływ wiele czynników. Wśród nich możemy wyróżnić niewłaściwe postawy autorytetów wychowujących, jakimi są nauczyciele itp. Kryzysy spowodowane są niedostatkami w zakresie: kontaktów z rodzicami, doboru odpowiedniego środowiska, przeciwdziałania demoralizacji za pośrednictwem mediów, a także zaniedbania bliższego przygotowania do małżeństwa. Podczas referatu zaproponowane zostały doradcom życia rodzinnego konkretne propozycje działań profilaktyczno-naprawczych. Zwrócono też uwagę na to, że

pomoc w kształtowaniu właściwych postaw warto uznać za nadrzędny cel podejmowanych wysiłków formacyjnych.

Konferencja bez wątpienia przyczyniła się do poszerzenia wiedzy na temat współczesnej rodziny oraz jej różnych zagrożeń. Należy zauważyć, że zagrożenia rodziny są zagrożeniami dla całej społeczności, gdyż rodzina jest podstawową i pierwotną komórką społeczną. Zachwianie instytucjonalności rodziny może być katastrofalne w skutkach. Jednak nikt nie może czuć się w tej sytuacji zupełnie bezradny. Każda rodzina powinna podjąć duchową walkę i pracując nad sobą, dążyć do świętości własnej, jak również innych rodzin. Każdą bowiem reformę świata należy zaczynać od własnego życia. Konferencja umocniła uczestników w przekonaniu, że każdy chrześcijanin powinien w swoim życiu połączyć modlitwę z konkretnym działaniem na rzecz małżeństwa i rodziny.

Urszula Dudziak, Grzegorz Orłowski
Katedra Psychofizjologii Małżeństwa i Rodziny KUL

SPRAWOZDANIE
Z MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ
„FAMIGLIA, CHIESA E VITA
BUONA NELL'EUROPA DELLA MODERNITÀ”
[„RODZINA, KOŚCIÓŁ I DOBRE ŻYCIE
WE WSPÓŁCZESNEJ EUROPIE”]
AGRIGENTO, 28 MAJA 2011 ROKU

W dniu 28 maja 2011 roku w Agrigento we Włoszech odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Famiglia, Chiesa e vita buona nell'Europa della modernità” („Rodzina, Kościół i dobre życie we współczesnej Europie”), zorganizowana przez Wydział Teologii Uniwersytetu w Palermo. Konferencję rozpoczął arcybiskup archidiecezji Agrigento Francesco Montenegro. W swoim słowie Ksiądz arcybiskup zwrócił uwagę na konieczność takiego zorganizowania działalności duszpasterstwa rodzin, we wszelkich aspektach, aby skierowane ono było dla dobra ludzi i pomagało rodzinom w byciu „domowym Kościołem”. Duszpasterska działalność Kościoła ma pomagać żyć wiarą i Ewangelią, która jest wciąż nowa i wciąż aktualna. Duszpasterstwo ma pomagać w chrześcijańskim świadectwie oraz w odkrywaniu sensu i piękna życia zgodnego z Ewangelią, ma pomagać odkrywać i chronić godności każdej istoty ludzkiej, stać na straży praw człowieka, w sposób szczególny prawa do życia.

Ksiądz Arcybiskup w swoim wystąpieniu wskazał również na relację i zależność między Kościołem i rodziną. Zaznaczył, że czym innym jest „iść do Kościoła”, a czym innym „być Kościołem”, zaś rodzina chrześcijańska jest przecież małym